

23. maj 2008

Samlenotat vedr. rådsmødet (ECOFIN) den 3. juni 2008

Foreløbig oversigt over rådsmødet (ECOFIN) den 3. juni 2008

1. Implementering af Stabilitets- og Vækstpagten
 - a) Ophævelse af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud for Italien, Slovakiet, Tjekkiet og Portugal
- Rådsbeslutninger
2. EMU@10: 10 år med ØMU'en
- Udveksling af synspunkter
KOM(2008) 0238
3. Konvergensrapporter fra Kommissionen og ECB
- Udveksling af synspunkter
KOM(2008) 0248, KOM(2008) 0249
4. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008
 - a) Fødevarepriser
- Udveksling af synspunkter
5. Finansielle tjenesteydelser
 - a) Clearing og afvikling
- Rådskonklusioner
 - b) Solvens II
- Fremskridtsrapport
KOM(2007) 0361, KOM(2008) 0119
6. Skat
 - a) Moms af finansielle tjenesteydelser og forsikringstjenesteydelser
- Fremskridtsrapport
KOM(2007) 0746, KOM(2007) 0747

- b) Punktafgifter: Forslag til direktiv om den generelle ordning om punkt-
afgift
- *Fremskridtsrapport*
KOM(2008) 0078
 - c) Rapport om adfærdskodeks for erhvervsbeskatning
- *Rådskonklusioner*
7. Eventuelt

Der fremsendes dokumenter vedrørende følgende dagsordenspunkter, som skønnes at vedrøre Politisk-Økonomisk Udvalgs ansvarsområde:

1. Implementering af Stabilitets- og Vækstpagten
 - a) Ophævelse af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud for Italien, Slovakiet, Tjekkiet og Portugal
- *Rådsbeslutninger*
2. EMU@10: 10 år med ØMU'en
- *Udveksling af synspunkter*
KOM(2008) 0238
3. Konvergensrapporter fra Kommissionen og ECB
- *Udveksling af synspunkter*
KOM(2008) 0248, KOM(2008) 0249
4. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008
 - a) Fødevarerpriser
- *Udveksling af synspunkter*

Dagsordenspunkt 1: Ophævelse af proceduren for uforholdsmæssigt store underskud for Italien, Portugal, Tjekkiet og Slovakiet

Resumé

ECOFIN ventes at vedtage fire beslutninger under Traktatens artikel 104.12, der ophæver proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud i forhold til hhv. Italien, Portugal, Tjekkiet og Slovakiet.

Baggrund

ECOFIN indledte proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud for Tjekkiet og Slovakiet i 2004 og for Italien og Portugal i 2005, *jf. tabel 1*. Proceduren blev iværksat som konsekvens af konstatering af offentlige budgetunderskud, som overskred Traktatens referenceværdi på 3 pct. af BNP, samt, for Italien og Portugal, en offentlig gældskvote over Traktatens referenceværdi på 60 pct. af BNP.

Tabel 1		
Oversigt over EDP procedurer		
	Rådets henstilling om at bringe det uforholdsmæssigt store underskud til ophør	Frist for korrektion af uforholdsmæssigt store underskud
Italien	28. juli 2005	2007
Portugal	20. september 2005	2008
Slovakiet	5. juli 2004	2007
Tjekkiet	5. juli 2004	2008

Italien

Italiens offentlige budgetunderskud blev primo 2005 opgjort til 3,1 pct. af BNP i både 2003 og 2004, og den offentlige gæld blev opgjort til ca. 106-107 pct. af BNP i begge år.¹ ECOFIN vedtog den 28. juli 2005 en beslutning om eksistens af et uforholdsmæssigt stort underskud i Italien, *jf. Traktatens artikel 104.6*, og en henstilling til Italien om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør, *jf. Traktatens artikel 104.7*.

Rådshenstillingen af 28. juli 2005 opfordrede Italien til bl.a. at gennemføre de nødvendige tiltag for at sikre en samlet reduktion af det strukturelle underskud på mindst 1,6 pct. af BNP i løbet af 2006-2007, idet mindst halvdelen af korrektionen skulle gennemføres i 2006.

¹ Det offentlige underskud blev senere opjusteret til 3,5 pct. af BNP i både 2003 og 2004. Endvidere blev gældskvoten senere nedjusteret til ca. 104 pct. af BNP for begge år.

Herudover opfordredes Italien til at sikre strukturelle budgetforbedringer på mindst 0,5 pct. af BNP pr. år efter korrektionen af det uforholdsmæssigt store underskud for at fastholde den budgetmæssige konsolidering mod den mellemfristede finanspolitiske målsætning (MTO), som er balance på den strukturelle budgetsaldo senest i 2011.

Portugal

I Portugals opdaterede stabilitetsprogram af juni 2005 forventedes et offentligt budgetunderskud på 6,2 pct. af BNP og en offentlig gældskvotepå 66,5 pct. af BNP i 2005. Dette bevirkede, at ECOFIN den 20. september 2005 vedtog en beslutning om eksistens af et uforholdsmæssigt stort underskud i Portugal og en henstilling til Portugal om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør. Det var anden gang, at Portugal blev underlagt proceduren for uforholdsmæssigt store underskud.²

Rådshenstillingen af 20. september 2005 opfordrede bl.a. Portugal til at begrænse forværringen af de offentlige finanser i 2005 og implementere de nødvendige tiltag til at reducere det strukturelle underskud med 1,5 pct. af BNP i 2006 og med mindst 0,75 pct. af BNP i 2007 og 2008.

ECOFIN's henstilling anbefalede endvidere en budgetmæssig konsolidering mod et mellemfristet balanceret budget ved en årlig forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,5 pct. af BNP efter det uforholdsmæssigt store underskud er korrigeret.

Slovakiet

Slovaکیets offentlige budgetsaldo blev primo 2004 opgjort til -3,6 pct. af BNP i 2003.³ ECOFIN vedtog den 5. juli 2004 en beslutning om eksistens af et uforholdsmæssigt stort underskud i Slovakiet og en henstilling til Slovakiet om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør.

Rådshenstillingen af 5. juli 2004 opfordrede bl.a. Slovakiet til at implementere strengt de i konvergensprogrammet af maj 2004 fremsatte mål – især de mål forbundet med yderligere reformer af sundhedsvæsenet og rationalisering i den offentlige sektor.

Herudover opfordredes Slovakiet til at styrke de treårige budgetmæssige rammer ved at indføre detaljerede, mellemfristede udgiftslofter, der vedtages af parlamentet.

² Proceduren for uforholdsmæssigt store underskud blev første gang påbegyndt for Portugal i 2002 på baggrund af et underskud på over 4 pct. af BNP i 2001. Proceduren blev ophævet den 11. maj 2004.

³ Budgetunderskuddet blev senere revurderet til 2,7 pct. af BNP, idet ændringer i registrering af skatteindtægter førte til revision af historisk data.

Tjekkiet

Tjekkiet's offentlige budgetunderskud for 2003 blev primo 2004 opgjort til 12,9 pct. af BNP.⁴ ECOFIN vedtog derfor den 5. juli 2004 en beslutning om eksistens af et uforholdsmæssigt stort underskud i Tjekkiet og en henstilling til Tjekkiet om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør.

Rådshenstillingen af 5. juli 2004 opfordrede Tjekkiet til bl.a. at implementere de tiltag, der præsenteredes i konvergensprogrammet af maj 2004 med særligt fokus på nedjustering af de statslige lønudgifter samt reduktion af udgifter i de enkelte ministerier.

I modstrid med Rådets henstilling af 2004, udskød Tjekkiet konvergensprogram af marts 2007 reduktionen af det uforholdsmæssigt store underskud med mindst ét år til trods for den gunstige konjunktursituation i Tjekkiet. Udskydelsen af reduktionen af det uforholdsmæssigt store budgetunderskud skyldtes særligt en ekspansiv finanspolitik i 2007 og især øget vækst i sociale udgifter.

ECOFIN vedtog den 10. juli 2007 en beslutning, der fastslog, at Tjekkiet's finansielle tiltag i opfølgning på rådshenstillingen under artikel 104.7 af 5. juli 2004 var utilstrækkelige. På baggrund af en henstilling fra Kommissionen vedtog ECOFIN den 10. oktober 2007 en ny henstilling til Tjekkiet, der anbefalede, at de tjekiske myndigheder bør begrænse forværringen af budgetunderskuddet i 2007 og bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2008. Hermed bekræftedes den oprindelige frist. Rådet anbefalede desuden en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,75 pct. point i 2008 for at sikre et nominelt budgetunderskud på under 3 pct. af BNP i samme år og en fastholdelse af denne reduktion på sigt. ECOFIN opfordrede Tjekkiet til at fastholde den budgetmæssige konsolidering mod den mellemfristede målsætning om et strukturelt underskud på 1 pct. af BNP og opnå dette mål inden for den oprindelige tidsfrist i 2012.

Indhold

På baggrund af Kommissionens henstillinger af den 6.-7. maj 2008 ventes ECOFIN den 3. juni 2008 at træffe beslutning under Traktatens artikel 104.12 om ophævelse af proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud i forhold til hhv. Italien, Portugal, Tjekkiet og Slovakiet. Kommissionens henstillinger bygger på forbedringer i landenes offentlige budgetunderskud, *jf. tabel 2*, og Kommissionens vurdering af troværdigheden og holdbarheden af de forbedrede saldi.

Kommissionen konkluderer, at Italien, Portugal, Slovakiet og Tjekkiet har korrigeret deres uforholdsmæssigt store underskud inden for den af ECOFIN fastsatte frist. I 2007 er alle landenes offentlige budgetunderskud bragt under Traktatens referenceværdi på 3 pct. af BNP, *jf. tabel 2*. En del af landenes korrektion skyldes den gunstige konjunkturudvikling i EU i 2007. Ingen af landene ventes imidlertid

⁴ Underskuddet udgjorde 5,9 pct. af BNP renset for effekten af en række effektuerede statsgarantier.

at opnå årlige strukturelle budgetforbedringer på 0,5 pct. point af BNP efter korrektionen, muligvis med undtagelse af Tjekkiet. Derfor opfordres landene til at øge konsolideringsindsatsen med henblik på at sikre MTO i overensstemmelse med ECOFIN's anbefalinger og Stabilitets- og Vækstpagten.

Tabel 2							
Offentlige finanser							
(% af BNP)							
	2003	2004	2005	2006	2007	2008¹	2009¹
Italien							
Offentlig budgetsaldo	-3,5	-3,5	-4,2	-3,4	-1,9	-2,3	-2,4
Offentlige indtægter	44,8	44,2	43,8	45,4	46,6	46,4	46,4
Offentlige udgifter	48,3	47,7	48,0	48,8	48,5	48,7	48,7
Strukturelle budgetforbedringer ²		0,4	0,2	1,7	1,3	-0,4	0,3
Offentlig gæld	104,3	103,8	105,8	106,5	104,0	103,2	102,6
Portugal							
Offentlig budgetsaldo	-2,9	-3,4	-6,1	-3,9	-2,6	-2,2	-2,6
Offentlige indtægter	42,5	43,1	41,6	42,4	43,1	43,6	43,3
Offentlige udgifter	45,5	46,5	47,7	46,3	45,7	45,7	45,9
Strukturelle budgetforbedringer ²		N.A.	-0,6	2,0	1,0	0,3	-0,3
Offentlig gæld	56,9	58,3	63,6	64,7	63,6	64,1	64,3
Slovakiet							
Offentlig budgetsaldo	-2,7	-2,4	-2,8	-3,6	-2,2	-2,0	-2,3
Offentlige indtægter	37,4	35,4	35,3	33,5	34,7	34,3	33,8
Offentlige udgifter	40,2	37,8	38,1	37,2	36,9	36,3	36,1
Strukturelle budgetforbedringer ²		0	0,4	-2,1	0,5	-0,2	-0,3
Offentlig gæld	42,4	41,4	34,2	30,4	29,4	29,2	29,7
Tjekkiet							
Offentlig budgetsaldo	-6,6	-3,0	-3,6	-2,7	-1,6	-1,4	-1,1
Offentlige indtægter	40,7	42,2	41,4	41,0	40,8	40,7	40,7
Offentlige udgifter	47,3	45,2	44,9	43,6	42,4	42,2	41,8
Strukturelle budgetforbedringer ²		4,2	-0,8	-0,8	0,6	0,4	0,4
Offentlig gæld	30,1	30,4	29,7	29,4	28,7	28,1	27,2

1) Kommissionens vurderinger – i 2009 baseret på en forudsætning om ingen politikændringer.
2) Den strukturelle saldo er den faktiske saldo korrigeret for konjunktoreffekter og engangstiltag.

Kilde: Kommissionens forårsprognose 2008 og opdateringer af landenes stabilitets- og konvergensprogrammer 2007 og Eurostat.

Vurdering af holdbarheden af korrektionen af det uforholdsmæssigt store underskud

Italien

Ifølge Kommissionens forårsprognose vil Italiens offentlige budgetunderskud stige i 2008 og 2009 til hhv. 2,3 og 2,4 pct. af BNP. Den strukturelle budgetsaldo ventes endvidere forværret i 2008, hvilket ikke er overensstemmelse med ECOFIN's henstilling.

Forværringen af den offentlige budgetsaldo skyldes ikke kun lavere forventet vækst, men også ekspansive tiltag, som blev udskudt fra 2007, samt nye tiltag vedtaget i de første måneder af 2008. Tiltagene omfatter bl.a. skattelettelser og skattefradrag, øgede arbejdsløshedsunderstøttelse og finansiering af lønftaler på kommunalt niveau. Ifølge Italiens stabilitetsprogram af 2007 forventes underskuddet reduceret til 1,5 pct. af BNP i 2009. Programmet specificerer imidlertid ikke hvilke korrigerende tiltag, der ligger til grund for den budgetmæssige forbedring.

Samlet set vurderer Kommissionen, at reduktionen af det uforholdsmæssigt store underskud i Italien er holdbar, og underskuddet ikke ventes at stige over referencerværdien på 3 pct. af BNP.

Portugal

Det offentlige budgetunderskud i Portugal er ét år før ECOFIN's frist bragt under referenceværdien på 3 pct. af BNP. Ifølge Kommissionens seneste prognose og Portugals stabilitetsprogram af 2007 forventes det offentlige budgetunderskud yderligere reduceret til 2,2 pct. af BNP i 2008. Denne forbedring ventes drevet af en fortsat stigning i offentlige indtægter, selv om stigningstakten ventes lavere end i de seneste år. Offentlige udgifter i forhold til BNP ventes stabiliserede. I 2009 forventes en mindre stigning i underskuddet til 2,6 pct. af BNP, som primært skyldes den reducerede skattebyrde og aftagende økonomisk vækst.

Ifølge Kommissionens seneste prognose forventes en forbedring af den strukturelle saldo på 0,25 pct. point i 2008 og en forværring af samme størrelse i 2009. Dette betyder, at en væsentlig indsats i forbindelse med den budgetmæssige konsolidering er nødvendig, hvis ECOFIN's henstilling om en årlig strukturel budgetforbedring på 0,5 pct. af BNP skal overholdes. Samlet vurderer Kommissionen, at reduktionen af underskuddet i Portugal er troværdig og holdbar.

Slovakiet

Kommissionen forventer en forbedring af budgetsaldoen i 2008 til et underskud på 2,0 pct. af BNP, hvilket især skyldes en forventning om fortsat økonomisk vækst og en række tiltag, der øger offentlige indtægter. I 2009 ventes underskuddet imidlertid forværret til 2,3 pct. af BNP. Det strukturelle underskud ventes at stige med 0,25 pct. point i både 2008 og 2009, så det strukturelle underskud er 3,1 pct. af BNP i 2009. I lyset af denne udvikling er det vigtigt, at Slovakiet øger indsatsen for at opfylde MTO, som er et strukturelt underskud på knap 1 pct. af

BNP i 2010. Kommissionen vurderer, at det uforholdsmæssigt store underskud er reduceret troværdigt og holdbart.

Tjekkiets

Kommissionen forventer, at Tjekkiets offentlige budgetunderskud vil blive reduceret yderligere i 2008 og 2009 til hhv. 1,4 og 1,1 pct. af BNP. Dette skyldes den ventede implementering af tiltag i forbindelse med regeringens stabiliseringspakke, som blev vedtaget i september 2007. Stabiliseringspakken, der ventes at have en årlig positiv effekt på 0,3 pct. af BNP, indeholder omfattende omlægning af skattesystemet – fra direkte indkomstbeskatning til indirekte beskatning af forbrug. Stabiliseringspakken introducerer endvidere ny lovgivning, der reducerer sociale ydelser og indfører delvis brugerbetaling i sundhedssektoren.

Den strukturelle saldo ventes forbedret med ca. 0,4 pct. point i både 2008 og 2009 til et strukturelt underskud på 1,5 pct. af BNP i 2009. Forbedringen fra 2007 til 2008 er mindre end anbefalet i Rådets henstilling af oktober 2007, men afspejler det bedre end forventet udgangspunkt i 2007. Udviklingen skal ses i lyset af opfyldelsen af MTO, som er et strukturelt underskud på 1 pct. af BNP senest i 2012.

I forbindelse med et forslag om at kompensere kirker for konfiskering af religiøse ejendele i 1948-1990 kan der være risici forbundet med holdbarheden af reduktionen af budgetunderskuddet. Hvis kompensationen vedtages i parlamentet, vil det medføre en engangsudgift på ca. 2,2 pct. af BNP i det år, hvor loven vedtages. Dette vil betyde en midlertidig forværring af den offentlige budgetsaldo. Samlet set vurderer Kommissionen, at reduktionen af det uforholdsmæssigt store underskud er troværdigt og holdbart.

Hjemmelsgrundlag

Sagen har hjemmel i Traktatens artikel 104.12 om ophævelse af proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud. Iværksættelsen af proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud har hjemmel i Traktatens artikel 104.6 og 104.7.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke været hørt i sagen.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen har ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen direkte statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

I forbindelse med proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud blev henstillingen under Traktatens artikel 104.7 til *Italien* forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 29. juni 2005 forud for ECOFIN den 12. juli 2005. Vurderingen af Italiens opfølgning på henstillingen blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. marts 2006 til orientering forud for ECOFIN den 14. marts 2006.

Henstillingen til *Portugal* i forbindelse med proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 16. september 2005 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. september 2005. Vurderingen af Portugals opfølgning på henstillingen blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 30. juni 2006 til orientering forud for ECOFIN den 11. juli 2006.

I forbindelse med proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud blev henstillingen til *Slovakiet* forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 2. juli 2004 forud for ECOFIN den 5. juli 2004. Vurderingen af Slovakiets opfølgning på henstillingen blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. januar 2005 til orientering forud for ECOFIN den 18. januar 2005.

Henstillingen til *Tjekkiet* blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 2. juli 2004 forud for ECOFIN den 5. juli 2004. Vurderingen af Tjekkiets opfølgning på henstillingen blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. januar 2005 til orientering forud for ECOFIN den 18. januar 2005. Rådets beslutning om utilstrækkelig efterlevelse af henstillingen blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 29. juni 2007 til orientering forud for ECOFIN den 10. juli 2007. En ny henstilling til Tjekkiet blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2007 til forhandlingsoplæg forud for ECOFIN den 9. oktober 2007.

Holdning

Regeringens holdning

Regeringen støtter rådsbeslutningerne under Traktatens artikel 104.12, der ophæver proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud i forhold til Italien, Portugal, Slovakiet og Tjekkiet.

Det vurderes, at alle landene bør sikre implementering af planlagte tiltag i forbindelse med opfyldelsen af deres finanspolitiske mellemfristede målsætninger i overensstemmelse med Stabilitets- og Vækstpagten og ECOFIN's tidligere henstillin-

ger. Finanspolitisk konsolidering er især væsentlig i lyset af forventningen om en mindre gunstig konjunkturudvikling i de kommende år.

For Italien vurderes det at være hensigtsmæssigt, at den nye regering redegør for, hvilke økonomisk-politiske initiativer den påtænker at tage, herunder for at sikre yderligere nedbringelse af det offentlige underskud og den offentlige gæld.

Andre landes holdninger

Der vurderes generelt at være enighed om at støtte Kommissionens vurdering om ophævelse af proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud for Italien, Portugal, Slovakiet og Tjekkiet.

Dagsordenspunkt 2: EMU@10: 10 år med ØMU'en

Resumé

Kommissionen ventes at præsentere ECOFIN for sin meddelelse "EMU@10: Successes and challenges after 10 years of Economic and Monetary Union". I meddelelsen fremhæver Kommissionen bl.a. at euroen har været en stor succes og bidraget til den makroøkonomiske stabilitet, øget den intraeuropæiske handel, den finansielle integration og de grænseoverskridende investeringer i euroområdet. Euroområdet står imidlertid over for en række udfordringer i de kommende år, herunder lavere vækst i produktivitet og realøkonomi samt udfordringerne fra den stigende globalisering, den stigende efterspørgsel efter naturressourcer, aldrende befolkninger og globale ubalancer.

KOM(2008) 238

Baggrund og indhold

Den 2. maj 2008 markerede 10-året for den formelle beslutning om 11 landes overgang til Den Økonomiske og Monetære Unions (ØMU) tredje fase og indførelsen af den fælles valuta, euroen. Kommissionen har i den anledning offentliggjort meddelelsen "EMU@10: successes and challenges after 10 years of Economic and Monetary Union" (KOM(2008) 238), som redegør for resultaterne af de første ti år med den Økonomiske og Monetære Union og de kommende års større udfordringer for den fælles valuta. Kommissionen giver endvidere en række input til hvordan udfordringerne bedst imødegås.

Kommissionen anfører, at euroen på en række områder har været en bemærkelsesværdig stor succes. Overordnet har kombinationen af den fælles pengepolitik og øget finanspolitisk koordinering sikret makroøkonomisk stabilitet i euroområdet, ligesom fraværet af periodiske valutakursjusteringer, som især prægede EU i 90'erne, i høj grad har bidraget til denne stabilitet. Konkret fremhæves bl.a. følgende resultater:

- ECB's pengepolitik har *forankret inflationsforventningerne* i euroområdet. Gennemsnitsinflationen i euroområdet har igennem det seneste tiår været lidt over 2 pct., hvilket er mærkbart lavere end i årtierne inden euroens indførelse (3 pct. i 90'erne og 8-10 pct. i 70'erne og 80'erne).
- Der er skabt *16 millioner nye jobs i euroområdet*, svarende til en vækst i beskæftigelsen på 15 pct., og arbejdsløsheden er den laveste i 15 år.
- Finanspolitikken har understøttet den *makroøkonomiske stabilitet* i euroområdet. Konsolidering af de offentlige finanser i eurolandene har reduceret det gennemsnitlige offentlige budgetunderskud fra omkring 4 pct. af BNP i både 80'erne og 90'erne til 0,6 pct. af BNP i 2007. Samtidig har reformen af Stabilitets- og Vækstpagten i 2005 medført øget finanspolitisk disciplin og reduceret medlemslandenes brug af procyklisk finanspolitik.
- Euroen har styrket den *økonomiske og markedsmassige integration*. Fjernelsen af valutakursudsving og -risici mellem eurolandene og generelt lavere transaktionsomkostninger har forstærket effekterne af det Indre Marked. Handelen

mellem eurolandene udgør således i dag 1/3 af områdets samlede BNP i forhold til 1/4 for ti år siden. Samtidig er de udenlandske direkte investeringer på tværs af grænserne steget fra 1/5 til 1/3 af BNP. Fraværet af valutakursusikkerhed i euroområdet vurderes at kunne forklare halvdelen hhv. to tredjedele af disse stigninger.

- Euroen har *gjort euroområdet mere robust over for negative økonomiske chok*, herunder som følge af den fælles pengepolitik, som har forankret inflationsforventningerne i euroområdet. Strukturreformer og øget budgetdisciplin i eurolandene har ligeledes bidraget hertil. Den øgede robusthed over for eksterne påvirkninger har bl.a. vist sig i form af den forholdsvis lille økonomiske afsmitning i euroområdet fra turbulensen på de internationale finansielle markeder og den økonomiske afmatning i USA.
- Euroen er nu *verdens næststørste reservevaluta* og den næstmest handlede valuta på de globale valutamarkeder. Samtidig er euroens rolle som handels- og afregningsvaluta stigende og betegner sig for over halvdelen af euroområdets samlede eksterne handel.
- Euroområdet har udviklet en *solid struktur for økonomisk samarbejde*. Det overordnede ansvar for den økonomiske politik er fortsat et nationalt anliggende, men i euroområdet er der opbygget en fælles forståelse for nødvendigheden af sunde offentlige finanser og velfungerende integrerede markeder. Stabilitets- og Vækstpagtsreformen i 2005 og det nationale 'ejerskab' i forhold til rammerne for de offentlige budgetter, har – sammen med den fornyede Lissabon-strategi – bidraget hertil.
- Euroen været en *katalysator for øget finansiel integration*. Interbankmarkedet i euroområdet er integreret og de grænseoverskridende konsolideringer i banksektoren har været stødt stigende i det seneste årti. Endvidere er markedet for privatudstedte obligationer i euro vokset betydeligt (over €1.000 milliarder årligt) og overstiger nu den offentlige sektors obligationsudstedelse med 25 pct. Det fælles euro-betalingsområde (SEPA) ventes endvidere helt at fjerne de eksisterende forskelle i euroområdet på indenlandske og grænseoverskridende betalinger i euro.

Kommissionen adresserer i sin meddelelse også en række områder, hvor euroområdet står over for udfordringer og skal styrkes. Disse udfordringer knytter sig ikke nødvendigvis til euroen, og ville i flere tilfælde have været større uden for euroen:

- Den *potentielle vækst i euroområdet er fortsat lav*, og produktivitetsvæksten i eurolandene har generelt været aftagende siden 90'erne. Dette har bevirket, at euroområdets indkomst pr. indbygger er stagneret på ca. 70 pct. af det amerikanske niveau. Den potentielle vækst har været lavest for de store eurolande, hvilket bl.a. kan aflæses af, at den vægtede gennemsnitlige vækst i eurolandene har været på niveau med USA's.
- Der er fortsat *betydelige og varige inflations- og lønomkostningsforskelle i euroområdet*, hvilket skader konkurrenceevnen og medfører betydelige eksterne ubalancer

i nogle eurolande. Forskellene skyldes i høj grad utilstrækkelig løn- og pristilpasning på tværs af produkter, sektorer og regioner.

- *Euroområdet internationale indflydelse* har ikke i tilstrækkelig grad fulgt med valutaens stigende globale betydning. Fraværet af en klar international strategi og en tydelig fælles stemme i internationale fora, betyder at euroområdet går glip af international indflydelse.
- *Offentlighedens billede af euroen stemmer ikke overens med virkeligheden*. I flere lande er der eksempelvis en opfattelse af, at priserne steg mærkbart som følge af indførslen til euro. Dette var imidlertid ikke tilfældet – indførslen af euro gav ikke udslag i generelle prisstigninger.

Behovet for at adressere disse ”interne udfordringer” forstærkes i nogen grad af en række mere langsigtede globale udfordringer for euroområdet – såvel som for resten af EU – som følge af øget globalisering og stigende konkurrence fra emerging market økonomierne, stigende fødevarer- og råvarepriser, klimaforandringer samt aldrende befolkninger.

Kommissionen præsenterer på den baggrund en trestrengt strategi for euroområdet, som skal sikre den makroøkonomiske stabilitet samtidig med at den potentielle vækst i euroområdet øges og borgernes velfærd forbedres. Strategien består af en intern og en ekstern dagsorden, og har bl.a. følgende overordnede indhold:

- *Styrket overvågning af de offentlige finanser under Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende del*. Medlemslandene bør således fastlægge nationale mellemfristede budgetrammer for de offentlige finanser, som sikrer holdbarheden heraf. Fastsættelsen af medlemslandenes mellemfristede målsætninger for de offentlige finanser (MTO'er) bør desuden i højere grad tage højde for fremtidige pensionsforpligtelser.
- *Kvaliteten af de offentlige finanser skal forbedres*, herunder ved at orientere de offentlige udgifter mod vækst- og konkurrencefremmende aktiviteter. Desuden skal de offentlige udgifter til sociale overførsler sikre bedre indkomstbeskyttelse samtidig med at incitamenterne til beskæftigelse øges.
- *Overvågningen af eurolandene bør også omfatte makroøkonomiske ubalancer*. Stigende betalingsbalanceunderskud, varige inflationsforskelle og tendenser til ubalanceret vækst i nogle medlemslande giver anledning til, at disse makroøkonomiske balanceelementer i højere grad bør indgå i den multilaterale overvågning af eurolandene.
- *Overvågningen af fremtidige eurolande*, især ERM II-landene, bør ligeledes omfatte de samme forslåede elementer som for eurolandene. Flere af de fremtidige eurolande oplever i disse år store kapitaltilstrømninger og dermed betydelige eksterne ubalancer. Bedre politikanbefalinger og overvågning af medlemslandene skal ses som led i landenes forberedelse til deltagelsen i den fælles valuta. Den bredere overvågning af ERM II-landene skal imidlertid ikke ses som en stramning af kravene til eurodeltagelse.

- For at udnytte euroens fulde potentiale bør *incitamentet til gennemførelse af strukturelle reformer styrkes*. Reformen af arbejdsmarked, produktmarkeder og markedet for finansielle tjenesteydelser bør således i højere grad indgå i euroområdet koordination af de økonomiske politikker.
- Euroområdet bør udvikle en *tydelig international strategi til at understøtte euroens stigende internationale status*. Euroområdet bør således spille en mere aktiv rolle i forhold til den globale makroøkonomiske og finansielle udvikling – både i diverse internationale fora og i form af bilaterale dialoger med strategiske partnere. Euroområdet bør tale med én fælles stemme i sager om valutapolitik og påtage sig et øget ansvar i forhold til at sikre finansiell stabilitet og makroøkonomisk overvågning. Euroområdet bør endvidere *udvikle fælles holdninger og konsolidere eurolandenes repræsentationer* i internationale institutioner. Målet bør ifølge Kommissionen være én fælles repræsentation af hele euroområdet i eksempelvis IMF.

Som konsekvens af de kommende års udfordringer for euroområdet, lægger Kommissionen i sin meddelelse endvidere op til en række mindre tilpasninger af det institutionelle og praktiske samspil. Kommissionen lægger bl.a. op til, at eurogruppen bør spille en større rolle i forhold til koordineringen af strukturreformer i eurolandene og i EU som helhed, og at Kommissionen selv bør spille en tydeligere og mere understøttende rolle i forhold til den finanspolitiske og makroøkonomiske overvågning. Kommissionen bør endvidere tilskynde til yderligere økonomisk- og finansiell integration.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen har ikke i sig selv konsekvenser for dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har ikke været sendt i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning*Regeringens holdning*

Regeringen støtter generelt Kommissionens betragtninger om erfaringerne med de første ti år med ØMU'en, herunder at den fælles valuta har bidraget positivt til den økonomiske stabilitet og vækst i euroområdet.

Regeringen er endvidere positiv over for en drøftelse af Kommissionens strategi for den fremadrettede udvikling af ØMU'en og ser frem til konkrete forslag herom.

Andre landes holdninger

Der ventes blandt medlemslandene at være opbakning til hovedlinjerne i Kommissionens meddelelse.

Dagsordenspunkt 3: **Kommissionens og ECB's konvergensrapporter 2008**

Resumé

På rådsmødet (ECOFIN) ventes en drøftelse af Kommissionens og ECB's rapporter vedrørende konvergenssituationen i Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Sverige, Tjekkiet og Ungarn. Det er Kommissionens og ECB's vurdering, at Slovakiet – givet at ECOFIN på mødet ophæver landets procedure for uforholdsmæssigt store underskud – opfylder alle konvergenskriterier for deltagelse i euroen. Kommissionen har således den 7. maj fremsat forslag om optagelse af Slovakiet i eurosamarbejdet pr. 1. januar 2009.

KOM(2008) 248, KOM(2008) 249

Baggrund og indhold

I henhold til Traktatens artikel 122 stk. 2 skal Kommissionen og Den Europæiske Centralbank (ECB) mindst hvert andet år, eller på anmodning fra et land med dispensation, aflægge beretninger til ECOFIN (konvergensrapporter), der blandt andet undersøger, hvorvidt landet med dispensation opfylder adgangskravene vedrørende konvergenskriterierne og lovgivningens forenelighed med Traktaten og statuten for Det Europæiske System af Centralbanker (ESCB)/ECB.

Beslutningen om optagelse af et land i eurosamarbejdet træffes af ECOFIN med kvalificeret flertal på baggrund af konvergensrapporterne og efter høring af Europa-Parlamentet samt drøftelse i Rådet af stats- og regeringschefer.

På nuværende tidspunkt udgør lande med dispensation Bulgarien, Danmark, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet og Ungarn. Danmark og Storbritannien har særlig status som følge af forbeholdene overfor ØMU's tredje fase og er således ikke genstand for en evaluering af ECB og Kommissionen i deres respektive konvergensrapporter.

Ifølge Traktatens artikel 121 stk. 1 skal de ni lande vurderes på fem kriterier:

1. Den nationale lovgivnings forenelighed med Traktaten og ESCB/ECB-statuten
2. Prisstabilitet
3. Holdbare offentlige finanser (inkluderer både vurdering af budgetsalden og den offentlige gæld)
4. Valutakursstabilitet
5. Rentekonvergens

Status for de 10 landes opfyldelse af konvergenskriterierne fremgår af tabel 1.

Tabel 1						
Status for opfyldelse af konvergenskriterierne i landene med dispensation						
	Offentlig saldo (pct. af BNP, 2007)	Offentlig gæld (pct. af BNP, 2007)	Inflation (12 måneders gennemsnit, marts 2008)	Renteniveau (12 måneders gennemsnit, marts 2008)	Dato for ERM II-deltagelse i to år	Lovgivningsforenelighed
Bulgarien	3,4	18,2	9,4	4,7	(Deltager ikke endnu)	Nej
Estland	2,8	3,4	8,3	6,4 ¹	28. juni 2006	(Ja) ²
Letland	0,0	9,7	12,3	5,4	2. maj 2007	Nej
Litauen	-1,2	17,3	7,4	4,6	28. juni 2006	Ja
Polen	-2,0	45,2	3,2	5,7	(Deltager ikke endnu)	Nej
Rumænien	-2,5	13,0	5,9	7,1	(Deltager ikke endnu)	Nej
Slovakiet	-2,2	29,4	2,2	4,5	28. nov. 2007	Ja
Sverige	3,5	40,6	2,0	4,2	(Deltager ikke endnu)	Nej
Tjekkiet	-1,6	28,7	4,4	4,5	(Deltager ikke endnu)	Nej
Ungarn	-5,5	66,0	7,5	6,9	(Deltager ikke endnu)	Nej
<i>Referenceværdi</i>	-3,0	60,0	3,2	6,5	-	-

Anm.: Fed skrift indikerer at kriteriet er opfyldt.

- 1) Estland har ikke langfristede statsobligationer. I stedet beregnes en rentesatsindikator baseret på bankudlånsrenter. Data er for året op til februar 2008.
- 2) Lovgivningen i Estland er i overensstemmelse med Traktaten samt ESCB/ECB-statutten, givet at valutaloven og loven om sikkerhed for den estiske kroon ophæves på tidspunktet for indførelse af euroen.

Kilde: ECB og Kommissionens forårsprognose (2008).

1. Lovgivningens forenelighed med Traktaten og ESCB/ECB-statutten

Et af kravene for at blive optaget i eurosamarbejdet er, at centralbanklovgivningen i en medlemsstat skal være i overensstemmelse med Traktatens artikel 108 (vedr. ECB's og nationale centralbankers uafhængighed) og artikel 109 (vedr. tilpasning af national lovgivning om centralbanker) samt ESCB/ECB-statutten.

Kommissionen og ECB vurderer, at lovgivningen i Estland, Litauen og Slovakiet er i overensstemmelse med Traktaten og ESCB/ECB-statutten. For så vidt angår

Estland er overensstemmelsen imidlertid betinget af, at valutaloven ("Currency Law") og loven om sikkerhed for den estiske kroon ("Law on the Security of the Estonian Kroon") ophæves på tidspunktet for indførelse af euroen. De øvrige lande opfylder ikke kravet om lovgivningsforenelighed.

2. Prisstabilitet

Kravet om prisstabilitet indebærer, at landenes gennemsnitlige inflationstakt betragtet i en periode på et år før undersøgelsen ikke må overstige inflationstakten i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, med mere end 1,5 procentpoint. Inflationskriteriet i rapporten er beregnet for perioden april 2007 til marts 2008 og udgør 3,2 pct. (beregnet ud fra inflationen i Malta (1,5 pct.), Nederlandene (1,7 pct.) og Danmark (2,0 pct.) plus 1,5 procentpoint).

Af de 10 lande opfylder Polen, Slovakiet og Sverige inflationskriteriet, *jf. tabel 1*. For så vidt angår Slovakiet ligger inflationen et godt stykke under referenceværdien, men ventes at stige over de kommende måneder, således at sikkerhedsmarginen i forhold til referenceværdien mindskes. Det er imidlertid Kommissionens og ECB's samlede vurdering, at opfyldelsen af inflationskriteriet er holdbart fremadrettet. For så vidt angår Polen, ventes inflationen at stige til over referenceværdien i løbet af de kommende måneder. I de resterende lande forventes inflationen at forblive over referenceværdien i den kommende tid.

3. Holdbare offentlige finanser

Kriteriet om holdbare offentlige finanser indebærer, at et medlemsland skal have opnået en offentlig budgetstilling, der ikke udviser et uforholdsmæssigt stort underskud, som fastslået i Traktatens artikel 104, stk. 6. Det indebærer, at det offentlige budgetunderskud ikke må overstige 3 pct. af BNP, med mindre underskuddet er faldet væsentligt og vedvarende og har nået et niveau tæt på 3 pct., eller underskuddet er exceptionelt og midlertidigt og ligger tæt på 3 pct. Endvidere må den offentlige gæld ikke overstige 60 pct. af BNP, med mindre gældskvoten mindskes tilstrækkeligt og nærmer sig 60 pct. af BNP med en tilfredsstillende hastighed.

Konvergenskriteriet for den offentlige budgetsaldo indebærer, at medlemsstaterne ikke må have et budgetunderskud, der overstiger 3 pct. af BNP. I 2007 opfyldte 9 af landene dette kriterium (Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Sverige og Tjekkiet), *jf. tabel 1*. Slovakiet og Ungarn er p.t. underlagt proceduren for uforholdsmæssigt store underskud. For så vidt angår Slovakiet ventes ECOFIN imidlertid at ophæve proceduren, da det offentlige budgetunderskud i Slovakiet i 2007 var på 2,2 pct. af BNP – dvs. under referenceværdien på 3 pct. af BNP. Ungarn har frist for at korrigere sit underskud i 2009.

Med hensyn til den offentlige gæld er det kun Ungarn, der overskrider referenceværdien på 60 pct. af BNP med en gæld på 66,0 pct. af BNP, *jf. tabel 1*.

4. Valutakursstabilitet

Kravet om valutakursstabilitet indebærer, at et medlemsland skal have deltaget i ERM II i mindst to år uden alvorlige spændinger. Fire af landene opfylder dette kriterium; Estland og Litauen har deltaget i ERM II siden den 28. juni 2004, Letland siden den 2. maj 2005 og Slovakiet siden den 28. november 2005. De øvrige lande deltager endnu ikke i ERM II-samarbejdet.

5. Rentekonvergens

Kriteriet om rentekonvergens indebærer, at en medlemsstat over en periode på et år før undersøgelsen skal have haft en gennemsnitlig langfristet nominal rentesats, som ikke overstiger den tilsvarende rentesats i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, med mere end to procentpoint. Rentekriteriet i marts 2008 er således bestemt ud fra renteniveaet i Malta (4,8 pct.), Nederlandene (4,3 pct.) og Danmark (4,3 pct.) og udgør 6,5 pct. Rumænien og Ungarn er – med renter på 7,1 pct. hhv. 6,9 pct. – de eneste to lande, der ikke opfylder kriteriet, *jf. tabel 1*.

Samlet set konkluderer Kommissionen, at Slovakiet – givet ECOFIN's ophævelse af proceduren for uforholdsmæssigt store underskud – opfylder alle konvergenskriterierne for optagelse i eurosamarbejdet.

ECB vurderer, at en tilfredsstillende økonomisk konvergens i Slovakiet i forhold til euroområdet nødvendiggør, at Slovakiet bl.a. implementerer en holdbar og troværdig finanspolitisk konsolideringsplan, som fastholder prisstabilitet og reducerer risikoen for tiltagende inflationært pres og stigende betalingsbalanceunderskud. En mere ambitiøs finanspolitisk konsolideringsplan – i fuld overensstemmelse med Stabilitets- og Vækstpagtens krav i forhold til årlige strukturelle konsolideringer af de offentlige finanser – ville kunne bidrage positivt hertil.

Kommissionen har den 7. maj 2008 fremsat forslag om, at Slovakiet optages i eurosamarbejdet pr. 1. januar 2009.

På ECOFIN den 3. juni 2008 ventes en drøftelse af Kommissionens og ECB's rapporter om de 10 lande samt af Kommissionens forslag om optagelse af Slovakiet i eurosamarbejdet. På mødet forventes økonomi- og finansministrene endvidere at vedtage en beslutning om at ophæve proceduren om uforholdsmæssigt store underskud vedrørende bl.a. Slovakiet.

Optagelsen af Slovakiet i eurosamarbejdet ventes vedtaget på ECOFIN-mødet den 8. juli 2008 efter høring af Europa-Parlamentet og drøftelse i Rådet i dets sammensætning af stats- og regeringschefer.

Europa-Parlamentets holdning

Sagen vedr. Slovaikiets optagelse i eurosamarbejdet forventes drøftet i Europa-Parlamentets Komité for Økonomiske og Monetære Anliggender og i plenarforsamling i juni 2008.

Hjemmelsgrundlag

Konvergensrapporterne har hjemmel i Traktatens artikel 122 stk. 2.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ikke relevant.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Konvergensrapporterne fra 2006 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 26. januar 2007 forud for ECOFIN den 30. januar 2007.

Sagen om Cypern og Maltas optagelse i eurosamarbejdet blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 1. juni 2007 forud for rådsmødet (ECO-FIN) den 5. juni 2007 og til orientering den 6. juli 2007 forud for rådsmødet (ECO-FIN) den 10. juli 2007.

Holdning*Regeringens holdning*

Regeringen støtter Kommissionens og ECB's vurderinger af konvergenssituationen i medlemslandene med dispensation.

Regeringen støtter endvidere, at Slovakiet opfylder de nødvendige betingelser for deltagelse i euroen, givet ECOFIN beslutter at ophæve proceduren om uforholdsmæssigt store underskud vedrørende Slovakiet, og derfor kan optages i eurosamarbejdet pr. 1. januar 2009.

Andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemslandene er enige i Kommissionens og ECB's konvergensvurderinger.

Det forventes endvidere, at alle medlemslandene støtter, at Slovakiet opfylder de nødvendige betingelser for deltagelse i euroen, givet Rådet beslutter at ophæve proceduren om uforholdsmæssigt store underskud vedrørende Slovakiet, og derfor kan optages i eurosamarbejdet pr. 1. januar 2009.

**Dagsordenspunkt 4a: Forberedelse af DER den 19.-20. juni 2008:
Fødevarerpriser**

Resumé

ECOFIN ventes som led i forberedelsen af bidrag til DER den 19.-20. juni 2008 at drøfte stigningen i fødevarerpriser. Af udkastet til diskussionsnoten fremgår, at stigningen i fødevarerpriser er et globalt fænomen, og der peges på bagvedliggende faktorer på såvel efterspørgselsiden (stigende efterspørgsel fra emerging markets som Kina og Indien, produktion af biobrændsler) som udbudssiden (højere produktionsomkostninger grundet højere oliepriser, vejrsmæssigt betinget nedgang i høstudbyttet i flere væsentlige lande). Videre fremgår bl.a. at der på kort sigt er taget skridt til at lade EU's landbrugsproduktion stige som svar på de højere priser, samt at politikreaktioner særligt bør rettes mod at reducere forvriddinger i landbrugssektoren, og at man i fællesskab med internationale partnere bør finde konsistente løsninger på globale udfordringer i forhold til biobrændsel, handel og klima.

Baggrund

Som led i forberedelsen af ECOFIN's bidrag til mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008 ventes ECOFIN at drøfte udviklingen i fødevarerpriser. Drøftelse forventes at tage udgangspunkt i en note fra Economic Policy Committee, EPC. Det er også muligt, at Kommissionen vil udarbejde en meddelelse om fødevarerpriser.

Indhold

Af udkastet til EPC-noten fremgår, at stigningen i råvare- og fødevarerpriser er et globalt fænomen. Siden 2006 og navnlig i 2007 er (producent-) priserne på landbrugsprodukter steget kraftigt. Eksempelvis er prisen på hvede i Europa steget omkring 80 pct. I EU udgør prisen på råvarerne kun en relativt lille del af omkostningen ved slutproduktet, men de højere priser på landbrugsprodukter har haft en mærkbar effekt på inflationen, og fra september 2007 til marts 2008 er inflationsbidraget fra fødevarer til den samlede inflation i euroområdet steget fra 0,4 pct.-point til 1 pct.-point.

Der kan peges på en række drivkræfter og underliggende faktorer bag prisstigningerne for landbrugsprodukter. Det opadgående pres afspejler bl.a., som en strukturel faktor, stigende efterspørgsel fra emerging markets som Kina og Indien. Produktion af biobrændsler bidrager desuden til stigende efterspørgsel efter landbrugsprodukter og står for nær ved halvdelen af væksten i forbruget af hovedafgrøder i 2006-07, primært grundet majs-baseret ethanol-produktion i USA.

På udbudssiden bidrager højere oliepriser via højere produktionsomkostninger til højere fødevarerpriser. Desuden er en cyklisk faktor vejrsmæssigt relateret nedgang i høstudbytte i flere væsentlige fødevarerproducerende og -eksporterende lande (bl.a. Australien). Der er endvidere protektionistiske tiltag i flere lande og forvriddinger i produktionen af landbrugsprodukter.

Begrænset konkurrence i engros og distributionsled kan desuden have bidraget til at øge stigningen i fødevarepriserne. Selvom effekten er vanskelig at kvantificere, kan spekulation i finansielle instrumenter for landbrugsprodukter desuden have bidraget til højere fødevarepriser.

Der er brug for yderligere analyse af de forskellige drivkræfter bag prisstigningerne for landbrugsprodukter, inklusive effekten af klimaændringer på landbrugsproduktionen. Fremadrettet forekommer det sandsynligt, at demografiske trends og stigende indkomster navnlig i emerging markets, fortsat vil øge efterspørgslen efter landbrugsprodukter. Virkningen på priserne er vanskelig at forudsige og afhænger i vid udstrækning af udbudsreaktioner og den generelle udvikling på udbudssiden. Det er for nærværende uklart hvorvidt stigningen i fødevarepriserne har kulmineret og vil vende.

Der kan identificeres en række såvel kort- som mellemsigtede politikreaktioner der vil bidrage til at reducere det opadgående pres på fødevarepriserne i EU. Politikreaktioner bør særligt rettes mod at reducere forvriddinger i landbrugssektoren. Disse politikreaktioner inkluderer bl.a.:

- Fortsat at øge markedsorienteringen i landbrugssektoren med henblik på at lade sektoren reagere hurtigere på prissignaler. Flere skridt er taget i den fælles landbrugspolitik på kort sigt til at lade produktionen stige som svar på de højere priser, og det pågående sundhedstjek giver mulighed for at undersøge hvordan man kan afhjælpe markedspress.
- At styrke konkurrence i engros og distributionsled gennem overvågning og styrkelse af konkurrencestrukturer på linje med indre markeds principper.
- Fremme koordination med internationale partnere for at finde konsistente svar på globale udfordringer, særligt: fortsat reducere barrierer for handel med landbrugsprodukter gennem en ambitiøs aftale i Doha-runden, sikre at målsætninger for biobrændsler kan nås uden unødigt fortrængning af landbrugsproduktion til fødevarer, og en indsats i forhold til klimaforandringer.

Det er vigtigt at sikre, at eventuelle tiltag på kort sigt, der har til hensigt at afbøde virkningen for særligt lavindkomst husholdninger af højere fødevarepriser, er målrettede, giver mindst mulig forvriddning af markedsmekanismer og ikke bidrager til anden runde effekter på løn og priser.

Virkningen af stigende priser for landbrugsprodukter er ikke begrænset til EU-lande, og det er vigtigt at overveje EU's rolle i det internationale samfunds støtte til udviklingslande.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har ikke været hørt i sagen.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen har ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen direkte statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med et rådsmøde (ECOFIN).

Holdning

Fra dansk side er man overordnet enig i notens analyse af de forskellige drivkræfter og faktorer, der ligger bag den globale stigning i priserne på landbrugsprodukter. Ligeledes er man enig i at det er ønskeligt med mere analyse af udviklingen og de forskellige drivkræfter.

Fra dansk side er man enig i, at det er hensigtsmæssigt gennem øget markedsorientering at styrke incitamenterne til at landbrugsproduktionen i EU kan stige som svar på de højere priser, samt at politikreaktioner til at reducere det opadgående pres på fødevarerpriserne generelt bør rettes mod at reducere forvridninger i landbrugssektoren. Analyser viser, at de aktuelle høje verdensmarkedspriser for landbrugsprodukter med stor sandsynlighed vil fortsætte i en årrække som følge af en række strukturelle markedsændringer. De gunstige rammevilkår taler for en relativt hurtig udfasning af den direkte landbrugsstøtte.

Videre er man enig i, at det er ønskeligt i fællesskab med internationale partnere at finde konsistente løsninger på de nævnte globale udfordringer i forhold til bio-brændsel, handel og klima.

Desuden kan bemærkes, at regeringen har taget initiativ til, at fødevarerprisstigninger drøftes på Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 26.-27. maj 2008. Tilgangen er to-sporet: Her og nu at bremse den humanitære krise forårsaget af de stigende fødevarerpriser og på længere sigt at støtte udviklingslandene i erhvervsfremme og landbrugsudvikling.